

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 8. Quomodo Confessor debet se gerere erga moribundos?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

menti, quippe quod institutum est non solum ad remissionem peccatorum commissorum, sed etiam ad futurorum vitiationem per gratias actuales, quæ intuitu Sacramenti suscepti dantur in hunc finem.

Q. 8. Quomodo Confessor debet se gerere erga moribundos?

Resp. I. Si Moribundus usu rationis & sensuum præditus sit, debet Sacerdos curare, ut integrè, quantum potest moraliter, confiteatur, & verè conteratur; ut eliciat actus fidei, spei & charitatis perfectæ, qui tunc obligant, ut satisfaciat suis omnibus obligationibus, præsertim justitiæ & charitatis erga proximum, &c. & ad hæc omnia excitare atque adjuvare. Item debet dare illi Pœnitentiam, quam tunc implere facilè possit, ut actus patientiæ, & indicere aliam peccatis proportionatam, quam implere teneatur si convaluerit, ut docet Rituale Roman.

Resp. II. Quivis moribundus, qui absente Sacerdote absolutionem petiit, vel signa doloris, aut voluntatis confitendi dedit, & postea adveniente Sacerdote omni sensuum usu destituitur, debet absolvi. Constat 1. Ex praxi Ecclesiæ. 2. Ex Concilio Carthag. 4. can. 76. & Araus. 1. can. 12. & ex Rituali Romano auctoritate Pauli V. edito, & ab eo toti Ecclesiæ proposito tanquam continente. *Sinceros Ecclesiæ Catholicæ ritus, quod sic habet: si inter*

CON-

confitendum, vel etiam antequam incipiat confiteri, vox & loquela egrum deficiat, nutibus & signis conetur Sacerdos, quoad ejus fieri poterit, peccata Pœnitentis cognoscere, quibus utcumque vel in genere, vel in specie cognitis; vel etiam si confitendi desiderium sive per se sive per alios ostenderit, absolvendus est. 3. Quia voluntas confitendi exterius significata, est Confessio seu accùlatio sui generica & sensibilis, quæ in extrema necessitate sufficit. Nam qui significat se velle confiteri, vel petit Confessarium, hoc ipso exterius confitetur se esse peccatorem, & velle absolvi, ideóque etiam præsumitur esse contritus. Signum autem doloris, quod in periculo mortis editur, censeri debet ad Sacramentalem absolutionem directum, cum in tali statu fideles optimum animæ suæ remedium exoptare soleant; ideóque etiam voluntatem confitendi implicite significat.

Sed pro praxi Sacerdos à tali moribundo conetur elicere aliquod peccatum in specie, & signum doloris. Quòd si id fieri nequit, curet ut in moribundi præsentia aliquis testetur eum dedisse signa doloris vel desiderii confitendi. Quòd si neque hoc fieri possit, tenetur illum absolvere, si ab aliquo ante adventum suum audierit eum dedisse signum doloris, aut petiisse Confessorem; nam dum non agitur de damno tertii, creditur uni testi. Nec obstant Concilia & Rituale Roman. utentia numero plurali, quia intelligi debent in sensu distribu-

tivo,

tivo, non collectivo: sic cum dicunt animam defuncti posse juvari aliorum fidelium suffragiis, sensus est distributivus, quòd singulorum suffragiis possit juvari.

Idem dic si testis hoc tantum scierit ex relatione alterius; nam notitia mediata notitia est, & sufficit ad alios effectus, in quibus major certitudo requiritur, v. g. in Baptismo. Item quamvis signa illa moribundi dubia sint, ut si visus sit tundere pectus, oculos ad cœlum tollere, aliquam imaginem devotè respicere, absolvendus est; nam ista censeari debent relata ad absolutionem Sacramentalem, cum quilibet in articulo mortis censeatur optimum animæ suæ remedium optare. Deinde in extrema necessitate proximi tenemur ei subvenire meliori modo quo fieri potest; & cum Sacramentum sit ad salutem hominum institutum, satius est illud exponere periculo nullitatis, quam hominem periculo æternæ damnationis; nec hoc est contra ejus reverentiam, sed secundum ejus finem, si prout potest, confertur in extremo periculo salutis.

Resp. III. Magna controversia est, an absolvi possit moribundus omni sensuum & rationis usu destitutus, qui nulla signa externa doloris, vel desiderii confitendi dedit coram aliquo. Plurimi docent eum non posse validè absolvi, nec proinde etiam licitè, quamvis constet ipsum christianè vixisse. Quia I. S. Leo. Concilia Carthag. & Araus. cit. & Rituale Roman.
dùm

dum statuunt moribundum absolvendum esse, expressè addunt hanc conditionem, si aliqua signa Pœnitentiæ dederit: ergo eo ipso significant non esse absolvendum deficiente tali signo. 2. Nullum est Sacramentum Pœnitentiæ sine Confessione Sacramentali, cum hæc Confessio sit ejus pars essentialis. At in hac hypothese nulla est Confessio Sacramentalis: Ergo. *Probant. min.* Confessio Sacramentalis est sensibilis accusatio peccati admitti, ordinata ad absolutionem Sacerdotis; nam hoc Sacramentum est judicium sensibile, quòd proinde includere debet accusationem externam ac sensibilem, quæ reddat sensibilem dolorem internum; & materia Sacramenti debet esse sensibilis, cum Sacramentum sit quoddam totum sensibile. At in hac hypothese deest accusatio sensibilis & ordinata ad absolutionem: neque enim vita prius christianè transacta, est moribundo hîc & nunc accusatio sui ad absolutionem ordinata post peccatum commissum. Requiritur autem ex parte pœnitentis post peccatum commissum aliqua voluntas sensibiliber manifestata, quâ se accuset, vel certè imploret officium Judicis: alioqui proferretur sententia sine ullo processu. Dico *post peccatum*, nam ridiculum esset, quòd quis hodie se vellet accusare de peccato cras committendo, ut cras ab eo absolvatur vi hujus accusationis.

Alii verò non pauci, & tota Facultas Lovanien-

nienſis teſte Håvermanno, contendunt talem moribundum abſolvi poſſe, idcõque debere ſub conditione, modo chriſtianè vixerit, vel poſt peccatum Pœnitentiæ agenda tempus habuerit: ſi enim in ipſo actu criminis, v. g. in ebrietate vel duello ſenſuum uſu privetur, facilè concedunt non eſſe abſolvendum, cum conſtet eſſe indiſpoſitum. Probant 1. ex S. Aug. l. 1. de adulter. conjug. c. 28. ubi ait; *Ego non ſolùm alios Catechumenos, verùm etiam ipſos, qui viventium conjugiiſ copulati retinent adulterina conſortia, cum ſalvos corpore in his permanentes non admittamus ad Baptiſmum; tamen ſi deſperati, & intra ſe Pœnitentes jacuerint, nec pro ſe reſpondere potuerint, Baptizandos puto, ut etiam hoc peccatum cum cæteris lavacro regenerationis abluatur. Quis enim novit utrum fortassis adulterinæ carnis illecebra uſque ad Baptiſmum ſtatuerant detineri? ... Quæ autem Baptiſmatis, eadem reconciliationis eſt cauſa, ſi fortè Pœnitentem finiendæ vitæ periculum præoccupaverit. Nec ipſos enim ex hac vita ſine arrha ſuæ pacis exire velle debet Mater Eccleſia. Sed priores Reſpondent S. Doctorem ſupponere moribundum petiſſe priùs Pœnitentiam, ſicut Catechumenos Baptiſmum, undè eum vocat Pœnitentem; & Catechumenos dediſſe aliquod doloris ſignum, v. g. nutu, percuffione pectoris, &c. Alioqui fruſtra dixiſſet: ſi intra ſe Pœnitentes jacuerunt; nam ſi nullum Pœnitentiæ ſignum præbuerint, undè intra ſe Pœnitentes*

tentes esse noscimus? 2. Probant ex Sacerdotali Romano Venetiis, anno 1560. excuso, ubi dicitur talem moribundum esse absolvendum, *si bene vivebat, & frequentabat Confessionem & Communionem.* Item ex Statutis Synodalibus Ecclesiæ Lemovicensis, & ex Memoriali Confessorum edito Bononiæ jussu Archiepiscopi Bononiensis, qui postea factus summus Pontifex Gregor. XV. opinionem non mutavit, sed eam in suo quondam Archiepiscopatu in praxim redigi permisit. Probant 3. quia quoties est materia dubia vel probabiliter præsumpta in moribundo sensibus destitute, hic potest absolvi, nam tunc nulla irrogatur irreverentia Sacramento ob necessitatem proximi. At in tali moribundo reperitur talis materia, nempe Contritio & Confessio generica ac confusa, probabiliter ex aliquo signo externo præsumpta, vel dubia: nam vita christiane acta, est signum externum probabile, vel saltem dubium doloris & voluntatis confitendi de præsentibus, & ad absolutionem sufficienter directum in tali necessitate: cum enim fidelis quisque ideò christianè vivat, ut pie ac christianè moriatur, implicite saltem vitam suam christianam dirigit ad suscipienda in mortis articulo Sacramenta. Item vita christianè transacta est ratio præsumendi istum moribundum reverè dedisse in hoc morbo aliquod signum externum doloris in ordine ad absolutionem, v. g. pectus turudisse, oculos

los in cœlum sustulisse, Deum orasse, &c. Imò etiamnum internam Contritionem ac voluntatem confitendi elicere, & conari manifestare omnibus quibus potest signis externis, omnibus videlicet motibus corporis sui, aut certè contrarium non constat. Unde inferunt tunc haberi signum externum Contritionis & voluntatis confitendi saltem probabiliter præsumptum aut dubium, ideòque sufficiens ad absolutionem conditionatam in tali necessitate.

Jam verò si talis potest absolvi, eum absolvere tenetur Sacerdos; nam quisque ex lege charitatis tenetur proximo in extremo periculo subvenire meliori modo quo potest, afferendo saltem opem dubiam, quæ melior est nullâ, si nequit certam vel probabilem afferre.

Circa hoc Rituale Tullense hæc ait: Donec Ecclesia de hac difficultate deciderit, poterunt Confessarii sequi in praxi id quod favorabilius est salutem ejusmodi moribundorum, & eos absolvere, si semper christianè vixerint.

Q. 9. Ad quid tenetur Confessor propter defectum in Sacramento admissum?

Resp. Si invalidè absolvit pœnitentem à Censuris vel peccatis reservatis, tenetur, saltem si commodè potest, illum monere, ut sibi quærat remedium ab alio; vel obtentâ à Superiore facultate illum absolvendi, pœnitentem præsentem post iteratam Contritionem absolvere. Si verò pœnitentem induxit in aliquem